

Rigorózanťka: Mgr. Linda E g e m o v á

Název rigorózní práce: Systémy pro zpřístupňování seriálových publikací

Konzultantka rigorózní práce: PhDr. Eva Bratková, Ph.D.

V Praze, dne 4. 4. 2012

Hodnocení

Autorka předkládá k obhajobě v rámci rigorózního řízení práci, která je modifikovanou a značně rozšířenou verzí původní práce diplomové, úspěšně obhájené na ÚISK počátkem roku 2010 (tento fakt měl být v úvodní předmluvě uveden včetně citace). Její rozsah se zdvojnásobil. Práce je věnována detailní analýze, porovnání a hodnocení podstatných parametrů různorodých systémů, které v současné době lokalizují seriálové publikace, a tím napomáhají zpřístupňování jejich obsahu, který je každodenně požadován tisíci užívateli po celém světě. Rigorózní práce má nadlimitní rozsah (190 s. včetně příloh). Obsah je fundovaný, je předložen v precizní formě a kvalitní a logické uspořádanosti.

Autorka provedla rozsáhlou bibliografickou rešerši. Závěrečný seznam použitých zdrojů zahrnuje přibližně 170 titulů odborné literatury a jiných zdrojů, jeho představení na s. 165-175 je na solidní úrovni, u dvou záznamů se vyskytují drobné chyby (viz jejich seznam uvedený v závěru posudku). V předmluvě mohl být zmíněn a odkazován také publikovaný článek autorky k danému tématu. Způsob citování pramenů je v celé práci v podstatě bezproblémový. Uplatněn je nový mezinárodní standard ISO 690:2010.

Rigorózní práce z hlediska metodologického vychází 1) z pečlivého studia a vyhodnocení rozsáhlé zahraniční a domácí publikované literatury a dalších zdrojů relevantních tématu, 2) z poznatků získaných detailní analýzou vybraných reprezentantů různorodých typů lokalizačních systémů seriálových publikací a 3) z testování online rešeršních systémů daných lokalizačních systémů, které bylo realizováno se skupinou koncových užívatelů.

Hlavní text rigorózní práce je (kromě preliminárií a postliminárií) uspořádán do 6 základních kapitol a závěrečné kapitoly s celkovým hodnocením přínosů práce. Struktura obsahu je promyšlená a propracovaná, některé části jdou až na pátou úroveň členění textu. Titulky obsahu vystihují dílčí témata práce.

V rámci stručné úvodní kapitoly autorka v kontextu publikované literatury vymezuje objekty lokalizačních systémů a předkládá definice ústředních termínů (seriál a pokračující zdroj). Autorka zařazuje i představení souvisejících systémů, které na mezinárodní (systém ISSN a systém Ulrich) a národní úrovni (systémy národních bibliografií) registrují seriálové publikace. V závěru této části je na obecné úrovni vyložena problematika souborných katalogů a portálů seriálů. Z hlediska věcného je obsah této kapitoly postačující. K textu mám jenom dvě faktické připomínky: 1) v SRN již neplatí legislativa o povinném výtisku z roku 1982 (viz s. 17), ale nové nařízení z roku 2008 (Pflichtablieferungsverordnung vom 17 Oktober 2008 (BGBl)), jak lze zjistit z webu Německé národní knihovny, a 2) francouzský národní souborný katalog (viz s. 22-23) není ve stručném textu nijak pojmenován (CCN-PS) a informace o počtu záznamů v katalogu je mírně zavádějící, neboť ve výčtu chybí záznamy seriálů a navíc není z kontextu věty jasné, o který katalog vlastně jde.

K nosným kapitolám rigorózní práce s vlastním přínosem autorky patří kapitoly 2-5 a také kapitola 6, která je mimořádným přídatkem k výsledkům analýzy lokalizačních systémů v rovině vyhledávacích procesů.

Kapitola druhá je co do objemu největší částí rigorózní práce (cca 66 s. textu). Autorka předkládá výsledek podrobné analýzy celkem 4 národních souborných katalogů: německého ZDB, českého Souborného katalogu periodik (u těchto systémů jde o aktualizované části diplomové práce) a nově zařazeného národního souborného katalogu seriálů Velké Británie SUNCAT a souborného katalogu periodik Slovenska. Autorka postihla podstatné parametry těchto systémů (v logické posloupnosti: vstupy, software, metodika bibliografického popisu, formáty, uložení záznamů, výstupy a služby), největší místo je z pochopitelných důvodů věnováno vyhledávacím procesům. Je jenom škoda, že parametry analýzy nejsou jasně vymezeny v úvodu druhé kapitoly – snadněji by se byla prováděla komparace v kapitole 5. Výsledky rozboru přinášejí řadu nových a cenných informací (například o koncepci multiplicit záznamů v britském systému SUNCAT nebo o komplikované situaci na Slovensku), na konci každé podkapitoly autorka podává hodnotící souhrny a naznačuje nové tendence ve vývoji souborných katalogů (například jejich propojování se systémy pro poskytování úplných textů článků ze seriálových publikací). U českého katalogu by bylo zajímavé zjistit, jak vlastně slouží v rámci MVS, tj. zjistit, jaké všechny seriály nejsou v ČR lokalizovány, a musejí se tak zajišťovat jejich výpůjčky ze zahraničí. Autorka se může k této otázce vyslovit v rámci obhajoby.

V dalších kapitolách (3. a 4.) autorka předkládá výsledky analýzy vybraných systémů webových portálů seriálů. Lze souhlasit s výběrem reprezentantů (jeden renomovaný německý a dva české vysokoškolské a jeden reprezentant registru volně dostupných online časopisů DOAJ). Texty těchto kapitol jsou napsány zdařile, nemám k nim žádné připomínky.

Za velmi přínosný pokládám obsah kapitoly 5. Autorka porovnává parametry analyzovaných systémů a kriticky vyhodnocuje jejich celkový stav a naznačuje možné cesty jejich rozvoje. Přiložené přehledné tabulky vhodně dokumentují textový výklad.

Jak bylo uvedeno výše, podstatným sledovaným procesem analyzovaných systémů bylo vyhledávání informací. Autorka se proto rozhodla doplnit text práce navíc o výsledky rozsáhlejšího testování rešeršních systémů (včetně uživatelského rozhraní) lokalizačních systémů. Testování byli koncoví uživatelé (malý vzorek vysokoškolských studentů jedné školy). Testovací otázky jsou v příloze práce. K průběhu a výsledkům testování nemám zásadní připomínky. Je však nutné poznamenat, že výsledky testu nejsou zcela objektivní a reprezentativní, určitě bych se na profesionální neztotožnila s předloženým hodnocením systémů, které je doloženo také tab. č. 3 (sledována byla oblíbenost vyhledávacího systému).

Závěr práce vhodně navazuje a doplňuje předchozí kapitolu 5. Autorka by mohla v rámci obhajoby odpovědět na otázky, jestli souborné katalogy seriálů vůbec „přežijí“ do budoucna, jaké změny je popřípadě čekají co do funkcí, jestli je v budoucnu nenahradí probíhající rozsáhlá digitalizace fondů seriálů a jejich nový informační metadatový aparát, v čem se souborné katalogy překrývají s portály seriálů, v čem jsou originální a nezastupitelné, v čem si konkurují oba typy systémů.

Diplomová práce je po formální, gramatické i stylistické stránce připravena na velmi pěkné úrovni, v průběhu textu se vyskytuje jenom několik drobných chyb a překlepů (viz níže.).

Závěrem lze konstatovat, že rigorózní práce Mgr. L. Egemové má z hlediska obsahu výbornou úroveň. Jde o významný příspěvek k problematice lokalizačních systémů seriálových publikací. Autorka výsledek svého rozboru a komparace vhodně uspořádala a představila v kvalitně napsaném textu. Práci doporučuji přijmout k obhajobě jako celek.

Eva Bratková, v. r.

Chyby a překlepy v textu:

s. 11 odst. 3-4, v textu se vyskytují ve srovnání s jinými místy třikrát nekorektní uvozovky "... " (znak 0022 sady Unicode (šestnáctkově)), správně by mělo jít o znaky 201E a 201C téže sady

s. 13 odst. 1, první věta, chybí pravděpodobně sloveso „je“

s. 18 odst. poslední, v citačním identifikátoru je překlep u slova „Alberina“ (stejná chyba se vyskytuje v referenci na s. 165

s. 88 odst. poslední, pátá věta, překlep u slova „Ingenio“

Seznam použité literatury (podle ČSN ISO 690):

JANŠOVÁ – v záznamu chybí tečka před názvem periodika

JUNGER, 2008a – závorkový doplněk má být správně lokalizován až za názvem konference